

TERVETULOA KEHYSKUNTAVERKOSTON KOKOUKSEEN

ke 3.2.2021 KLO 10:00-14:00

@kehyskunnat

#kehyskunnat

**KEHYSKUNTA-
VERKOSTO**

Jäsentensä ennakkoiva edunvalvoja

Verkostokokouksen aamupäivän ohjelma 3.2.2021

10:00 Tervetuloa – Erkkö Nykänen, verkoston pj.

10:05-10:30 Kehyskuntaverkosto 2021 - Jaana Halonen, verkoston koordinaattori

- Uudet jäsenet verkostossa
- Verkoston toiminnan vuosisuunnitelma 2021
- Tulossa olevia muutoksia toimielimiin – Oskari Auvinen, verkoston työvaliokunnan pj.

10:30-11:45 Ajankohtaiset edunvalvonta-asiat

- Työryhmäedustukset
 - alueellisen valmistelun jaosto ja yhdyspintatyöryhmä – Oskari Auvinen, Kangasalan kaupunginjohtaja ~10 min
 - työllisyyden kuntakokeilujen ohjausryhmä – Päivi Rahkonen, Hollolan kunnanjohtajan ~10 min
- Kehyskuntien rahoitustilannetta hahmottava selvitys
 - Idea yhteisestä selvityksestä – Jaana Halonen ~5 min

~11:00 Pieni tauko

- Kiinnostava case kehyskunnasta
 - Kaarinassa kehitetään asumisen uutta normaalia Torppalan ekokylässä – Harri Virta kaupunginjohtaja ~15 min

11:20 Lunastuslain uudistaminen – Matti Holopainen, Kehittämispäällikkö maapolitiikka, Kuntaliitto

11:45-12:30 LOUNASTAUKO

Verkostokokouksen iltapäivän ohjelma 3.2.2021

11:45-12:30 LOUNASTAUKO

12:30-13:30 Ajankohtaiset edunvalvonta-asiat jatkuu

- VLS – Johanna Vilkuna, Kuntaliiton liikenneasiantuntija 30 min.
- EU:n elvytysraha – Annukka Mäkinen, kehittämispäällikkö EU:n alue- ja rakennepolitiikka 20 min.

~13:30 Pieni tauko

13:35- 13:55 Kiinnostava case kehyskunnista: Pirkkaset lastenkulttuuriverkosto (Pirkanmaan kuntien yhteistyöhanke lastenkulttuurin edistämiseksi) – Niina Niiniluoto, koordinaattori

13:55-14:00 Muut asiat ja tilaisuuden päätös

Kehyskuntaverkosto 2021

Verkostossa 44 jäsenkuntaa – uusia jäsenkuntia 16

KUUMA –kunnat

Kirsi Rontu – Keravan kaupunginjohtaja,
KUUMA komission vara pj.

Jyrki Mattila – Hyvinkään kaupunginjohtaja,
KUUMA komission pj.

**Hyvinkää, Järvenpää, Kirkkonummi, Kerava,
Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Sipoo,
Tuusula ja Vihti**

Uutisoidaan uusista jäsenistä ja verkoston
laajenemisesta 18.2.2021 KUUMA komission
kokouksen jälkeen

Laaditaan kaikkien kanssa yhteneväiset
sopimukset kuten ”vanhoilla” jäsenilläkin on

Eura – kunnanjohtaja **Juha Majalahti**, kv pj. Timo Kalli, kh pj.
Harri Lehtonen

Hämeenkyrö – kunnanjohtaja **Antero Alenius**, kv pj. Kirsi
Parhankangas, kh pj. Risto Linnainmaa

Ilmajoki – kunnanjohtaja **Seppo Pirttijoki**, kv pj. Martti
Mannersuo, kh pj. Ahti Ranto

Janakkala – kunnanjohtaja **Reijo Siltala**, kv pj. Merja Taponen, kh
pj. Pirjo Alijärvi

Sotkamo – kunnanjohtaja **Mika Kilpeläinen**, kv pj. Jouko
Korhonen, kh pj. Sakari Seppänen

Ulvila –kaupunginjohtaja **Mikko Löfbacka**, kv pj. Anne Holmlund,
kh pj. Leena Jokinen-Anttila

Kehyskunnissa yhteensä

873 000 asukasta ⁽¹⁾

58 000 yritystoimipaikkaa ⁽²⁾

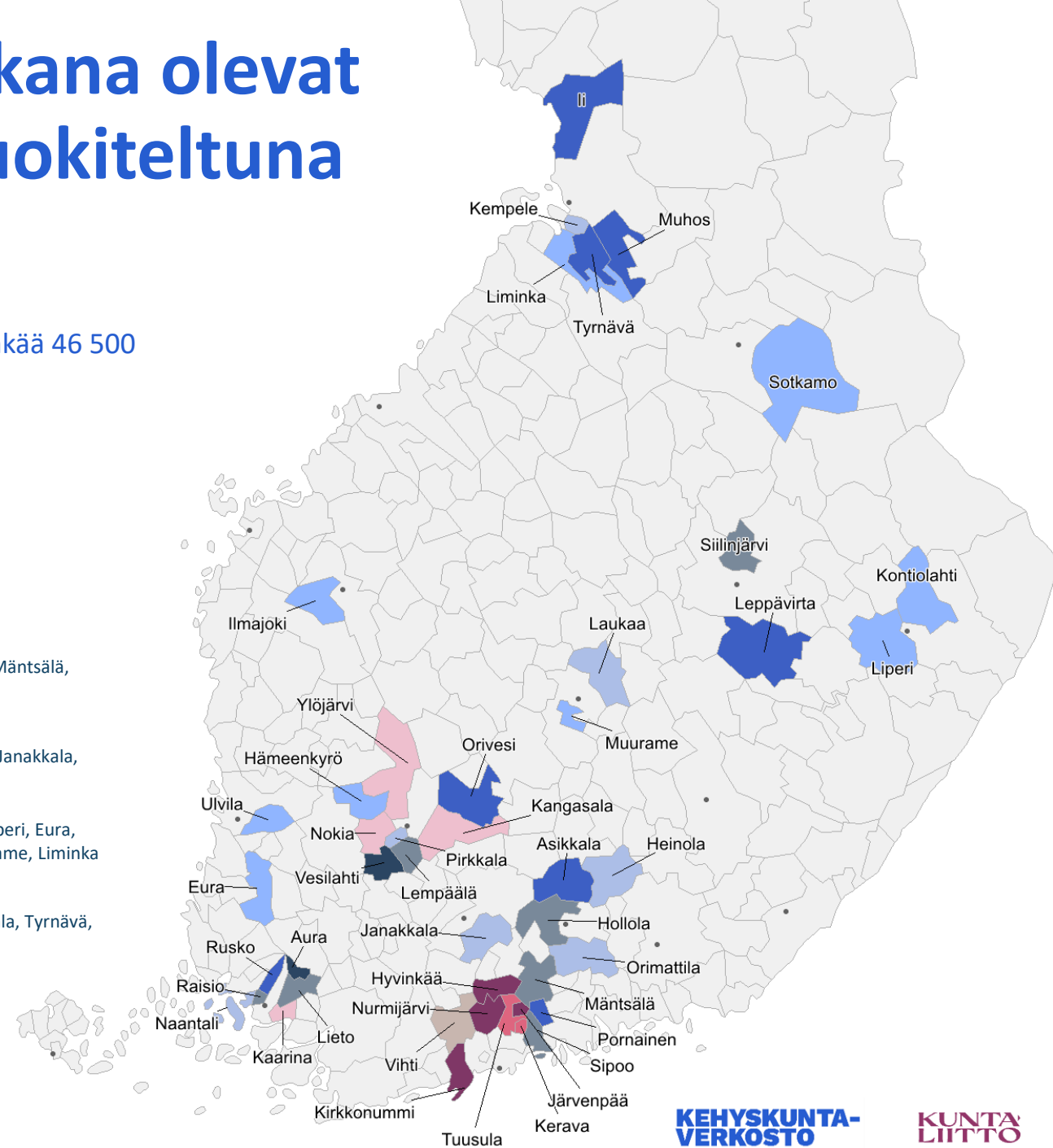
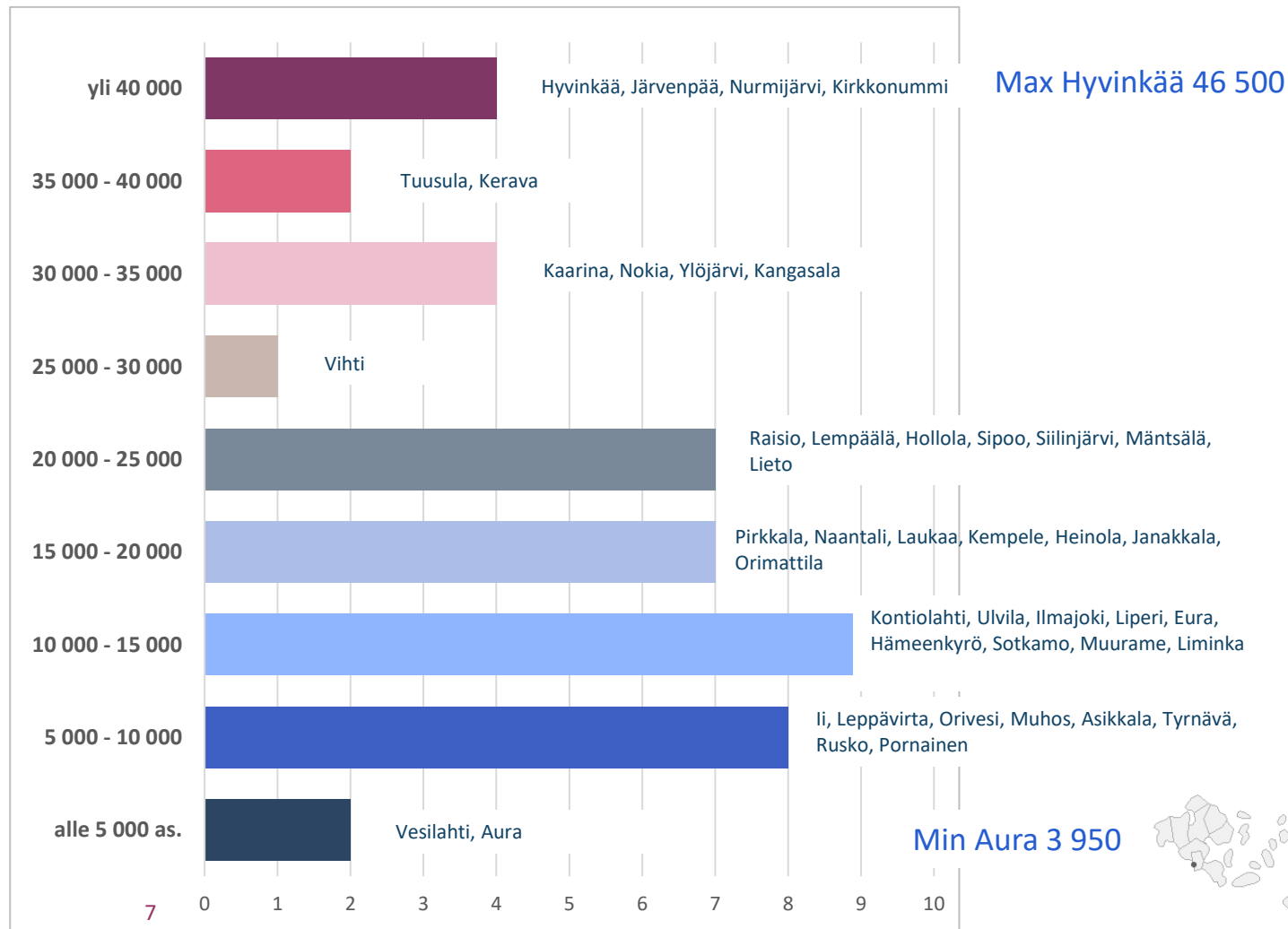
172 000 työntekijää yrityksissä ⁽²⁾

44 100 M€ liikevaihtoa/vuosi ⁽²⁾

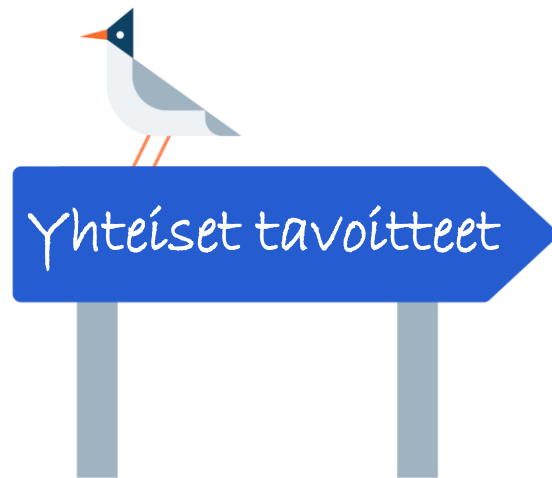
(1 marraskuussa 2020 (2 2019
Lähde: Tilastokeskus

Kehyskuntaverkostossa on mukana olevat kunnat asukasluvun mukaan luokiteltuna

Verkoston toiminnan vuosisuunnitelma 2021

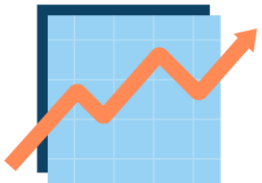
Yhteiset tavoitteet ja
miten niitä edistämme

Verkostokokoukset:
3.2., **ke 12.5.**, **to 2.9.**, to 18.11.

+ **työvaliokunta** aina noin
viikkoa aiemmin, seuraavan
kerran **ke 5.5.2021**

Kehyskuntien edunvalvontatavoitteita

1. Kansallinen kilpailukyky ja hyvinvointi

Kehyskunnat ovat osa maamme kasvavia kaupunkiseutuja. Kasvukunnille on taattava riittävät resurssit ja luotava kannustimet jatkuvan kasvun ylläpitoon ja edistämiseen.

2. Saavutettavuus

Toimiva liikenneinfrastruktuuri ja saavutettavuus ovat kehyskunnille tärkeitä. Sekä kaupunkiseutujen väliset liikenneyhteydet, että kaupunkiseutujen sisäisen liikenteen toimivuus ovat keskeisiä tavoitteita.

3. Kaupunkiseutupolitiikka

Kasvu tapahtuu kaupunkiseuduilla. Kehyskunnat ja keskuskaupungit täydentävät toisiaan omiin vahvuuksiinsa nojaten. Kaupunkiseutujen suunnittelu on järjestettävä kuntapohjaisesti tai kuntien vapaaehtoisena yhteistyönä. Kaupunkiseutunäkökulman vahvistumista on tuettava erilaisin kannustimin.

4. Rahoitusaseman vahvistaminen

Kunnille on osoitettava riittävät voimavarat maakuntauudistuksen jälkeen hyvinvointi- ja elinvoimatehtävien hoitamiseksi. Kaupunkiseutujen asema on huomioitava, jos kunta-valtio-suhteeseen tulee muutoksia.

Kehyskuntaverkoston ydinviestejä

1. Kehyskunnat haluavat toimia **rakentavassa yhteistyössä** valtion, keskuskaupungin ja koko kaupunkiseudun kanssa.
2. Kasvu tapahtuu kaupunkiseuduilla - **kehyskunnat ja keskuskaupungit täydentävät toisiaan** omiin vahvuuksiinsa ja vetovoimatekijöihinsä nojaten.
3. Kehyskunnat ovat **merkityksellisiä kaupunkiseutujen elinvoimalle**.
(Esim. Tampereen kehyskuntien osuu koko kaupunkiseudun väestöstä on 40 % ja 10 v. aikana tapahtuneesta väestönkasvusta yli kolmannes)
4. Miksi verkosto? Koska yhdessä olemme vahvempia.

Verkoston työskentelylle sovittuja yhteisiä tavoitteita

Lyhyen tähtäimen tavoitteita

- Luodaan aktiivisesti yhdessä toimiva vahva verkosto
- Tuotetaan tietoon ja analyysihin perustuvat strategiset kärjet
- Verkoston tunnettuuden parantaminen - kansallinen näkyvyys

Pitkän tähtäimen tavoitteita

- Kehyskunnat ovat vakiinnuttaneet asemansa kansallisena toimijana
- Verkosto tuo painoarvoa keskusteltaessa keskuskaupunkien kanssa
- Luomme ja lisäämme kansallista kilpailukykyä ja hyvinvointia **kestävästi** kaupunkiseutujen yhteistyötä vahvistamalla

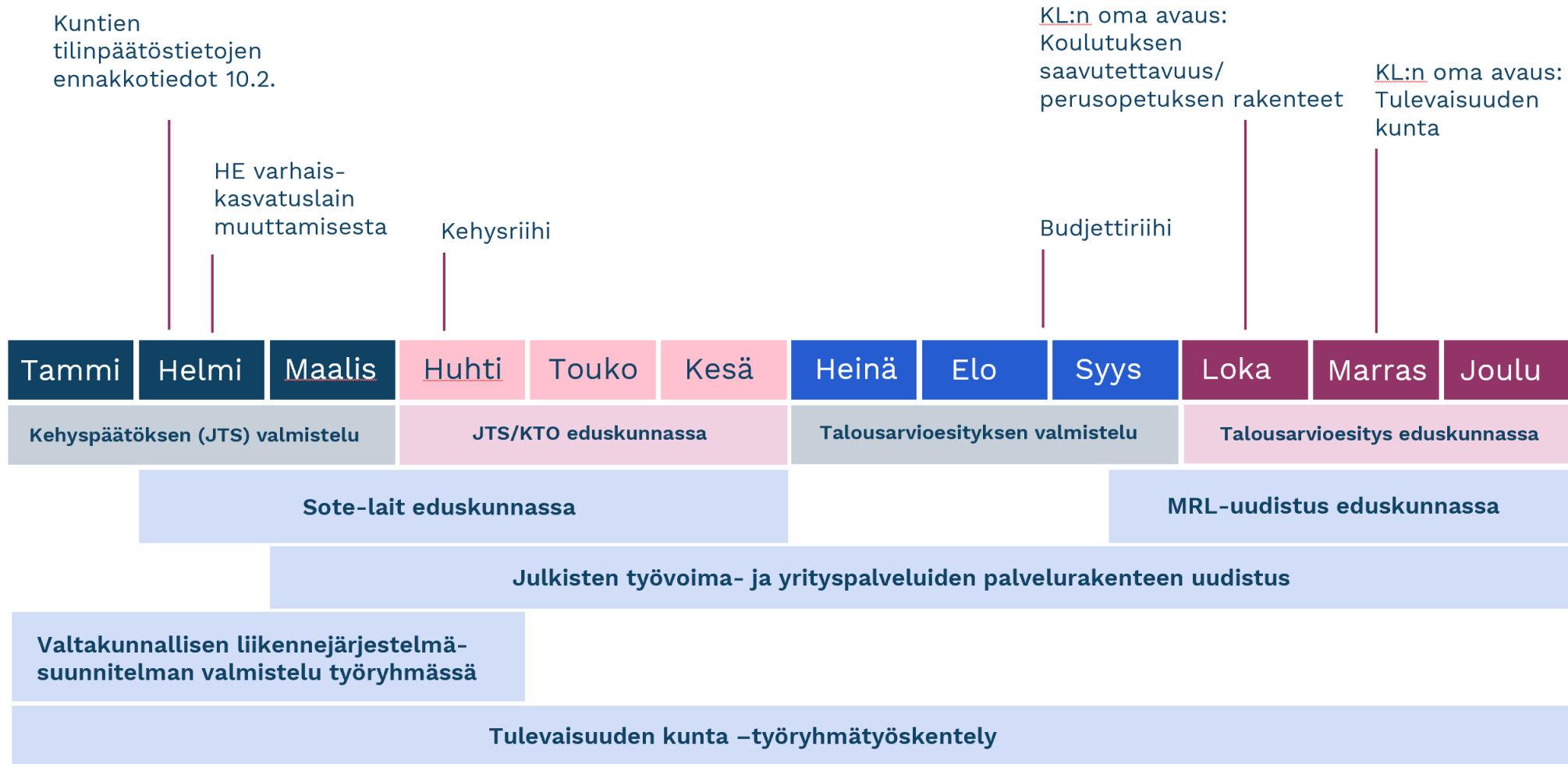
Miten edistämme lyhyen tähtäimen tavoitteitamme?

	Toimenpiteet	Kuka tekee?	Aikataulu?
Luodaan aktiivisesti yhdessä toimiva vahva verkosto	4 x verkostokokous 4 x työvaliokunta Aluetapaamiset Teemawebinaarit? Osallistuminen Kuntaliiton valmistelutyöryhmiin	Verkoston jäsenet + koordinaattori Työvaliokunnan jäsenet + koordinaattori Kehyskuntien edustajat kullakin kaupunkiseudulla + koordinaattori + KL:n (ja muut) asiantuntijat	3.2., 12.5., 2.9., 18.11.2021 20.1., 5.5., x.9., xx.11.2021 Kehyskuntien oman halun ja tarpeen mukaan Tarvittaessa
Verkoston tunnettuuden parantaminen (kansallinen näkyvyys)	Aktiivinen osallistuminen työryhmiin (alueellisen valmistelun jaosto, yhdyspintatyöryhmä, Työllisyyden kuntakokeilujen ohjausryhmä,...)	Valitut edustajat	Jatkuvaa
	Yhteiset kannanotot ja lausunnot		Tarvittaessa
	Uutiset verkostokokousten jälkeen	Koordinaattori + Työvaliokunta tarvittaessa	4 x vuodessa
	<i>Rahoitusasemaa koskeva selvitys</i>		<i>Kevät 2021</i>
	Muut selvitykset?		Tarvittaessa
	Infopaketti uusille valtuutetuille Blogisarja Twitter	Koordinaattori + KL Verkoston jäsenet Koordinaattori	Toukokuu Jatkuvaa Jatkuvaa
Tuotetaan tietoon ja analyysihin perustuvat strategiset kärjet	Yhteiset tavoitteet toiminnalle Edunvalvonnan kärjet Ydinviestit		

Miten edistämme **pitkän tähtäimen** tavoitteitamme?

	Toimenpiteet	Kuka tekee?	Aikataulu?
Kehyskunnat ovat vakiinnuttaneet asemansa kansallisena toimijana	Aktiivinen osallistuminen työryhmiin (alueellisen valmistelun jaosto, yhdyspintatyöryhmä, Työllisyyden kuntakokeilujen ohjausryhmä,...) Aktiivinen osallistuminen ja vaikuttaminen Kuntaliiton kautta	Verkoston valitsevat edustajat	Jatkuvaa
Verkosto tuo painoarvoa keskusteltaessa keskuskaupunkien kanssa	Vuotuinen yhteistapaaminen kaupunkipoliittisen työryhmän kanssa Aktiivinen osallistuminen ja vaikuttaminen Kuntaliiton kautta	Verkoston jäsenet	Syyskuussa 2.9.2021
Luomme ja lisäämme kansallista kilpailukykyä ja hyvinvointia kestävästi kaupunkiseutujen yhteistyötä vahvistamalla	Verkostotapaamiset Aluetapaamisia Aktiivinen osallistuminen ja vaikuttaminen Kuntaliiton kautta Vaikuttajatapaamisia?		4 x vuodessa Jäsenkuntien halutessa Jatkuvaa Tarvittaessa

Kuntaliiton priorisoidut edunvalvontahankkeet 2021

Strategiset painopisteet 2020-

1. Vaikuttavuus on kuntien kestävyttä
2. Vaikuttavuus on suunnan näyttämistä
3. Vaikuttavuus tehdään erilaistuville kunnille
4. Vaikuttavuus tehdään verkostoissa
5. Vaikuttavuus vaatii uudenlaista osaamista
6. Vaikuttavuus vaatii vakaata taloutta

Muutosilmiöt: koronakriisin vaikutukset kuntiin keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä**

- Työ
- Talous
- Sosiaaliset vaikutukset
- Teknologia
- Valta
- Kaupunki, liikenne, ympäristö

Ratkaistavat kuntakentän haasteet / prioriteetit 2021*

- Tulevaisuuden kunta: rahoitus, tehtävät, yhteistyö, rakenteet & eri kokoisten kuntien rooli
- Sote-uudistus
- Kunnat työllisyyden edistäjinä
- Koulutuspalvelujen saavutettavuus ja perusopetuksen kestävät rakenteet
- Kunnat, markkinat ja elinvoima: alustatalous & yhtiöittäminen
- Sosiaalisesti kestävät kunnat
- Kestävät yhdyskunnat, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen varautuminen
- Kuntien digikyvykkyyden vahvistaminen
- Kuntavaalit ja uuden valtuustokauden tuki
- Kestävä kuntatalous: Tuetaan kuntia EU- ja muiden elvytysvälineiden hyödyntämisessä. Toteutetaan kuntatalouden kestävyysohjelma & Kestävän kuntatalouden komponentit -hanke.
- Kestävän kehityksen kokonaisuuden hallinta, johtaminen ja kehittäminen kuntien toiminnassa.

- Edunvalvonta ja vaikuttaminen
- Kuntakehitys ja innovaatiot
- Neuvontapalvelut
- Tieto ja tietopalvelut

Kuntaliiton asiakkuustyötä kehitetään

- segmenttikohtaiset asiakkuudenhoitomallit

1. **Asiakkuuskohtaiset** (kehyskunnat, seutukaupungit, suureta kaupungit, pienet kunnat, ruotsin- ja kaksikieliset kunnat) **asiakkuudenhoitomallit** tekeillä

Jäsennetään
asiakastarpeita ja
toimia niihin
vastaamiseksi.

Huolehditaan
edunvalvonta- ja
ilmiö/vaikuttavuuslähtöist
en teemojen edistämisestä
yhdessä asiakkaiden
kanssa.

Tunnistetaan
palvelukehitystarpeita
ja tuotetaan niihin
ratkaisuja
asiakkaiden kanssa.

Huomioidaan kunkin
segmentin
vaikutustavoitteet ja
muut tavoitteet sekä
suunnitellut
toimenpiteet.

2. Myös **kohdennetun viestinnän mallia** työstetään parhaillaan.
3. Asiakkuussuunnitelman valmistelun aikajänne 2021-2022
4. Kullekin segmentille nimetään ”omistaja” Kuntaliiton johdosta

Tulossa olevia muutoksia verkoston toimielimiin

Kuntavaalit 18.4.2021

➤ Muutoksia verkoston puheenjohtajistoon

Työvaliokunnan kokoonpano

Ajankohtaiset edunvalvonta-asiat

Työryhmien kuulumiset

- Alueellisen valmistelun jaosto - **Oskari Auvinen** Kangasalan kaupunginjohtaja, varalla **Hannele Mikkanen** Liperin kunnanjohtaja (Kuntaliitosta Tarja Myllärinen, johtaja ja Karri Vainio, erityisasiantuntija)
- Yhdyspintatyö – **Oskari Auvinen** Kangasalan kaupunginjohtaja, varalla **Päivi Rahkonen** Hollolan kunnanjohtaja (Kuntaliitosta Irmeli Myllymäki, kehittämispäällikkö ja Erja Lindberg, kehittämispäällikkö)
- Työllisyyden kuntakokeilujen ohjausryhmä – **Päivi Rahkonen** Hollolan kunnanjohtaja, varalla **Teemu Haapala** Limingan elinkeinojohtaja (Kuntaliitosta Erja Lindberg, kehittämispäällikkö)

Muuta ajankohtaista edunvalvonnassa

- Idea selvitystyöstä kehyskuntien rahoitusaseman hahmottamiseksi

Taustaa

- Tarve hahmottaa ja ennakoida kuntien rahoitustilannetta selkeämmin ja tuoda esiin kehyskuntien rahoitustilanteeseen vaikuttavia keskeisiä tekijöitä
- Tarve nostaa esiin nykyisen VOS laskennan heikkouksia
- Kuntien rahoitusasemaa kuvaavia jo olemassa olevia tietolähteitä
 - Kuntaliiton veroennustekehikko ja VOS –laskuri
 - VM:n painelaskelma
 - Valtiokonttorin Tutki hallintoa palvelu
 - FCGPerlaconin laskelmat
- Nämä eivät kuitenkaan tuo riittävästi esille kehyskuntien erityisnäkökulmia
- Kehyskunnilla(kin) on tarve maksimoida valtionosuudet omalta osaltaan ja hahmottaa mitä muuttujia ”vääntämällä” sen voisi tehdä.

Kehyskuntien huolia rahoitusasemaan liittyen

- Kehyskuntien on vaikea saada ulosmitattua hyötyä VOS-perusteiden kehityksestä. **Kasvunäkökulma ei näy riittävästi** VOS-perusteissa (vrt. lapsiperheen muutto kuntaan -> aiheuttaa välittömiä kustannuksia).
- Monien **kehyskuntien rahoitus perustuu** korostuneesti **verorahoitukseen**. Jos kehitys jatkuu nykyisellään, tämä tarkoittaa kehyskuntien verotulojen osuuden edelleen vahvistumista, ja siitä seuraavaa **tasausvähennysten lisääntymistä edelleen**.
- Väestönlisäys ei tuo hyötyä kehyskunnille - VOS **ei kompensoi kehyskunnille tyypillistä lasten ja nuorten poikkeuksellisen suurta osuutta** vaikka kehyskunnat joutuvat investoimaan lasten ja nuorten palveluihin keskimääräistä enemmän.

Kehyskuntien huolia rahoitusasemaan liittyen

- Onko kehyskunnilla ylipäänsä olemassaolon edellytyksiä? Ovatko kehyskunnat pakotettuja nostamaan vero-%:t liian korkeiksi vaikka ovat tähän saakka hoitaneet asiansa hyvin?
- Valtio on muuttanut rahoitusperusteitaan ja kunnat joutuvat osallistumaan rahoitukseen yhä enemmän (valtatieliittymät ja muutostyöt, meluaidat, isot infrahankkeet,... jne.)
 - Kehyskunnalle tyypillisiä infrahaasteita, hyötyjen ulosmittaaminen maankäytöllä ja kaavoituksella usein erittäin haastavaa. Seudullisesti ja elinkeinoelämän kannalta jopa kansallisesti yksittäinen hanke saattaisi olla erittäin kannattava, mutta yksittäiselle kunnalle kannattamaton.
 - Kehyskunnilla on erityisiä mahdollisuuksia olla kasvun moottoreita – investointikyky kuitenkin on heikko ja varsinaiset hyödyt valuvat muualle.
 - Kehyskunnalle tulevat työpaikat ovat seudullisia työpaikkoja hyvien liikenneyhteyksien ja asumisen runsaiden vaihtoehtojen takia.
 - Yhteisöverojen kertymisessä on runsasta vaihtelua, kiinteistöverotuotoissa päästään riskittömään kohtuulliseen ja usein jopa ainoaan tuottoon. Yritysten tarvitseman infran ylläpito on kallista -> merkittävä osa kiinteistöverotuotoista ohjautuu infran ylläpitoon.

Ehdotus Kuntaliiton kehitysryhmälle

Samankaltaisia rahoitusaseman hahmottamiseen liittyviä huolia ja selvitystarpeita on myös muilla kuntatyypeillä

Ehdotus Kuntaliiton kehitysryhmälle 8.2.2021:

- Selvitys, jossa kuvataan VOS laskennan perusteita (Kustannuserojen tase, tulopohjan tase ja muut erät)
- Räätelöidyt osuudet eri kuntatyyppien näkökulmasta nykytilanteesta ja tulevaisuuden uhista
- Laskuri, jolla tilannetta voisi ennakoita pidemmälle kuin nyt olemassa olevilla laskureilla?
- Dataan ja haastatteluihin pohjautuen

KEHYSKUNTA- VERKOSTO

Jäsentensä ennakoiva edunvalvoja

Kiitos.

Jaana Halonen

+358 50 452 7035

jaana.halonen@kuntaliitto.fi

@HalonenJaana

@Kehyskunnat

www.kuntaliitto.fi